

Osloprinsippene for fremme av tros- og livssynsfrihet

Menneskerettigheten til tros- og livssynsfrihet beskytter mennesker med teistisk, ikke-teistisk og ateistisk tro og livssyn, samt dem som ikke slutter seg til noen religion eller livssyn, og den er ikke begrenset til tradisjonelle religioner eller majoritetsreligioner. Den er ikke en særinteresse for én eller noen grupper, men et felles gode for alle.

De siste årene har stater og internasjonale organisasjoner viet mer oppmerksomhet til beskyttelse av tros- og livssynsfrihet. Dette utgjør en kjærkommen mulighet til å forebygge brudd på tros- og livssynsfrihet, men reiser samtidig spørsmål om hvordan og hvorfor tros- og livssynsfrihet promoterer. Noen ganger settes til og med tros- og livssynsfrihet opp mot andre rettigheter, slik som ytringsfrihet, likestilling og minoriteters rettigheter. Alle aktører bør, uavhengig av tro og agenda, oppfordres til å finne inkluderende innsteg til fremme av tros- og livssynsfrihet som en universell rettighet med internasjonale standarder.

I oktober 2016 deltok rundt 60 eksperter og fagfolk på tros- og livssynsfrihet på konferansen «Politisering av tros- og livssynsfrihet – på godt og vondt» i Oslo. Konferansen var organisert av Oslokoalisjonen for tros- og livssynsfrihet, i samarbeid med *International Center for Law and Religion Studies* ved Brigham Young universitetet.

I lys av nyere utvikling på feltet, og basert på nesten to tiårs erfaringer siden Oslo-erklæringen (1998), ga konferansen tilslutning til følgende prinsipper:

- Økende press på tros- og livssynsfrihet krever en mer samordnet innsats for beskyttelse mot brudd på tros- og livssynsfrihet, uansett om det er statlige eller ikke-statlige aktører eller statlige eller sosiale restriksjoner som er opphav eller årsak til bruddene.
- Effektiv beskyttelse må sikres for tilhengere av religioner eller livssyn som utsettes for fiendtlighet fra dominerende eller mer etablerte religiøse fellesskap eller politiske aktører.
- Menneskerettighetene, inkludert tros- og livssynsfrihet, er universelle, udelelige, gjensidig avhengige og integrerte. Implementeringen av tros- og livssynsfrihet skal sikre maksimal utøvelse av denne rettigheten på linje med alle andre menneskerettigheter.
- Tros- og livssynsfrihet gir beskyttelse til enkeltpersoner eller grupper som har samme tro eller overbevisning og utøver dem individuelt eller i fellesskap med andre; det er ikke en beskyttelse av religion eller tradisjon som sådan.
- Tros- og livssynsfrihet inkluderer retten til å tolke ens tradisjon på en annerledes måte enn majoritetens tolkning av den samme tradisjonen, og å uttrykke seg deretter.
- En rekke innsteg og aktører behøves for å beskytte og fremme tros- og livssynsfrihet, inkludert gjenoppretting etter tidligere brudd, monitorering og rapportering, juridiske endringer, kapasitetsbygging, utdanning, dialog og økt kunnskap på tvers av disipliner.
- Det behøves mer forskning på hva som er de beste metodene og mekanismene for fremme og beskyttelse av tros- og livssynsfrihet i dag. Det inkluderer kritisk refleksjon rundt effektiviteten til forskjellige institusjoner og agendaer.

Konferansedeltakerne takket for muligheten til å samles og ser fram til videre dialog og samarbeid.